

Hosszú évtizeden át volt cél-
 táblája a támadásoknak, a gú-
 nyolódásoknak az öreg Rókus-
 kórház, amely bizony az el-
 múlt korszakban alaposan el-
 maradt a gyorsirami fejlődés
 mögött. Egész újságíró nemze-
 dékek nőttek fel és gyakorol-
 ták bírálóképességüket a régi
 egészségügyi intézmény rová-
 sára, de az évszázados falak
 hőiesen — vagy inkább kö-
 zöbösen — állták az ostromot.
 Állta a főváros egykori veze-
 tősége is, amely majd minden
 költségvetési évben komoly
 ígéretet tett »hazánk és gyö-
 nyörű fővárosunk« eme szé-
 gyenfeltjának eltüntetésére, de
 a zárszámadáskor következe-
 sen kiderült, hogy az új kórház
 építésére előirányzott összeg
 »más, nem kevésbé fontos
 és elodázhatatlan célokra for-
 dítottatott«, így az elavult intéz-
 mény ideiglenes amnesztiával
 sorra megúsza a költségvetési
 esztendőket. Megúsza az első
 világháborút, megúsza a
 másodikikat is, átvészelt az
 ostromot, lassanként kiderült,
 hogy ha nehezen is, de belső
 átalakítások, tatarozgatások,
 szerény bővítések injekcióival
 úgy-ahogy mégis lépést
 tart a fejlődéssel, komoly
 missziót teljesít és igen fon-
 tos, valósággal nélkülözhetel-
 en intézménye közegészség-
 ügyünknek. Így jutott el alapít-
 ásának 175. évfordulójához —
 nem is most, hanem már két
 esztendővel ezelőtt — 1956
 őszén, amikor azonban az idők
 nem voltak alkalmasak ilyes-
 féle jubileumok megünneplésé-
 re. A patinás kórház mégsem
 mondott le a jubilálásról, ve-
 zetősége elhatározta, hogy az
 elmaradt ünnepségeket most
 rendezi meg, kétévi késede-
 lemmel de annál bensősége-
 sebben. (Erre különben jogot
 ad az is, hogy az alapítás
 igazi dátumát teljes pontos-
 sággal talán nem is lehetne
 megállapítani.)

Tizenhét évig építették

Építését 1781-ben kezdték
 meg azon a helyen, ahol ma is
 áll, de — nem azzal a céllal,
 hogy falai között az ország
 első nagyobb szabású kór-
 háza kapjon hajlékot. Men-
 háznak szánták az elaggott
 szegények számára. Dr. Haffner
 Mihály neves orvos indította

1795-ben megtartották a má-
 sodik ünnepélyes alapköveté-
 lert is, és most már megszakít-
 ás nélkül folyt a munka egés-
 zen 1798-ig, amikor ünnepé-
 lyesen megnyílt az ország első
 nagyszabású és az akkori vi-
 szonyok között igazán modern
 közkórháza. Ebben a hatalmas
 szpecialista intézményben két-

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Magyar László Jubileumra készül az öreg „Rókus”

Forrás:

el. Magyar

458. tr. 25.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

százhusz beteg számára bizto-
 sítottak helyét.
 Nevét is akkor kapta, még
 pedig azért, mert a Szent Ró-
 kus tiszteletére emelt kápolna
 szomszédságában épült, de
 meg Rókus maga is az egyház
 gyógyító szentjei közé tarto-
 zik, a XIV. században önfelá-
 dozó ápolója volt a pestis-jár-
 vány áldozatainak.

A legkiválóbb magyar tudósok a Rókus orvosgárdájában

Ettől kezdve a Rókus-kórház
 mindig vezető szerepet töltött
 be a népegészségügy szolgálá-
 tában. Ha öles falai, szűk fo-

lyosói, apró ablakai meg is vé-
 nültek, berendezése el is avult,
 orvoskara mindig az ország
 legkiválóbb orvosai közül rek-
 rütálódott és számos doktor-
 rának a nevét — így például
 Semmelweis Ignácét — még
 ma is tisztelettel emlegeti az
 egész világ. A magyar orvos-
 történet sok más fényes nevét
 is őrzik a kórház sárguló be-
 teglapjai: Kováts Sebestyén
 Endre, a nagyhirű sebész, Szé-
 kács Béla, a belgyógyász
 egyik úttörő tudósa, akiről a
 kórház üléstermét is elnevez-
 ték, Flór Ferenc, aki 1848-ban
 azért hagyta el a Rókus-kór-
 ház igazgatói állását, hogy
 honvédorvosi uniformist öltve,
 mint a szabadságharc egyik or-
 vosfőnöke szolgálja a haladás
 ügyét; Scheithauer Gusztáv
 kórboncnok, Laufenauer Ká-

rolly elmeorvos, Lummitzer
 Sándor sebész, Herzl Manó, a
 modern sebészet megalapító-
 ja, Hüttl Hümér, Winternitz
 Arnold és a magyar orvostu-
 dománynak még sok más büsz-
 kesége tartozott a Rókus gár-
 dájához.

A Rókus-kórház hatalmas
 intézmény volt már megalapítá-
 sának pillanatában is. Kegyelet-
 tel őrzik azt az 1798. május
 22-én, tehát a megnyitás évé-
 ben készült latin nyelvű, vas-
 kos kötetnyi kéziratot, amely
 a kórház részletes leírását tar-
 talmazza »Topographia et
 Ptichotrophii Regio Civilis
 Pestani ad Sanctum Rochum«
 (A Pesti Királyi Polgári Szent
 Rókus Kórház és Szegényház
 Leírása) címmel.

Az évszázados várszerű épü-
 let öles falai között természet-
 esen nagyon sok átalakítás,
 változás történt az idők során.
 A kórház vezetősége állandó
 harcban állt a főváros hatóság-
 ával, hogy kiverekedje a kor-
 szerűsítéshez szükséges költsé-
 geket. De a probléma technikai
 megoldása sem volt soha
 könnyű feladat. A fejlődő or-
 vostudomány egyre több levegőt,
 világosságot és egyre na-
 gyobb tisztaságot igényel, az
 öreg épület adottságai viszont
 nagyon szűkreszabottak voltak
 ezen a téren.

Tizenhatezer fekvőbeteg egy esztendőben, napi 20 műtét

Hat évvel ezelőtt, 1952-ben

a fővárostól Pest megye Taná-
 csa vette át a régi kórház ke-
 zelését és akkor megváltoztat-
 ták az intézmény nevét is: a
 Pest megyei Tanács Semmel-
 weis Kórháza nevet kapta hi-
 vatalosan de azért a köztudat-
 ban valószínűleg még nagyon
 sokáig továbbra is Rókus-kór-
 ház marad. A megye nagy
 megértéssel és áldozatkészség-

gel kezeli a fontos intézményt,
 amely állandóan bővül és fej-
 lődik napjainkban is. Beteg-
 ágyainak száma már 620, de a
 legtöbbször kénytelen, pót-
 ágyakkal biztosítani a beutalt
 betegek elhelyezését. Tizen-
 négy osztályának elképzelhe-
 tetlen nagy a forgalma, a föl-
 vett betegek száma a múlt év-
 ben meghaladta a tizenhat-
 ezret. Különösen forgalmasak
 a sebészeti osztályok. Egy-egy
 napra átlagosan közel húsz
 műtét esik.

A kórház dolgozói lelkesen
 készülnek a jubileumi ünne-
 pésekre. Külön előkészítő bi-
 zottságot alakítottak, amely az
 agilis dr. Szemantsik Jenő
 igazgató főorvos vezetésével
 már dolgozik a jubileumi prog-
 ram összeállításán. A kórház
 legöregebb és legrégebbi dok-
 tora pedig, az aranydiplomás
 dr. Hollán Henrik helyettes
 igazgató-főorvos, a 175 éves
 kórház történetét írja fiatalos
 lelkesedéssel. Nagyszabású
 munkának ígérkezik ez a kór-

A 175 éves Rókus-kórház régi kapuja

háztörténet, amelynek kiadá-
 sával szintén nevezetes jubi-
 leumát ünnepli az ország leg-
 régebbi és legismertebb egész-
 ségügyi intézménye.

Magyar László

614. 441

1958